

ДОСВІД ЛОЯЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО АБИТУРІЄНТІВ ПРИ ЗАРАХУВАННІ ДО ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КИТАЮ

© Хотченко І. А., 2015
<http://orcid.org/0000-0001-8838-4261>

У статті розкрито досвід лояльного ставлення до абітурієнтів при зарахуванні до вищих навчальних закладів Китаю. Зокрема автором розглянуто мету та методи лояльного ставлення до абітурієнтів при зарахуванні до вищих навчальних закладів Китаю. У статті проведено аналіз досліджуваної проблеми із урахуванням етапів соціального розвитку та економіко-політичного стану країни, які спричиняли певні ускладнення для абітурієнтів на шляху до отримання вищої освіти. Особливої актуальності та визначального значення досвід лояльного ставлення до абітурієнтів при зарахуванні до вищих навчальних закладів Китаю набуває в сучасних соціально-політичних умовах в Україні, тому зазначене питання певним чином являє собою цінний матеріал для подальшого вивчення та творчого використання в освітній галузі України.

Ключові слова: лояльне відношення, абітурієнти, зарахування, вищі навчальні заклади Китаю, творче використання.

Хотченко И.А. Опыт лояльного отношения к абитуриентам при зачислении в высшие учебные заведения Китая.

В статье раскрыт опыт лояльного отношения к абитуриентам при зачислении в высшие учебные заведения Китая. В частности автором рассмотрены цель и методы лояльного отношения к абитуриентам при зачислении в высшие учебные заведения Китая. В статье проведен анализ исследуемой проблемы с учётом этапов социального развития и экономико-политического состояния страны, которые создавали определённые сложности для абитуриентов на пути к получению высшего образования. Особой актуальности и решающего значения опыт лояльного отношения к абитуриентам при зачислении в высшие учебные заведения Китая приобретает в современных социально-политических условиях в Украине, поэтому затронутый вопрос определённым образом представляет собой ценный материал для дальнейшего изучения и творческого использования в образовательной сфере Украины.

Ключевые слова: лояльное отношение, абитуриенты, зачисление, высшие учебные заведения Китая, творческое использование.

Khotchenko I. The experience of the loyal attitude to entrants willing to be enrolled at higher educational institutions of China.

In given article depicted the experience of the loyal attitude to entrants willing to be enrolled at higher educational institutions of China. Particularly the author considers the goals and the methods of the loyal attitude to entrants willing to be enrolled at higher educational institutions of China. In article the analysis of the problem in view of stages of social development and an economic-political condition of the country which created the certain complexities for entrants on a way to higher education was held. The experience of the loyal attitude to entrants willing to be enrolled at higher educational institutions of China obtains special actuality and crucial importance in modern sociopolitical conditions in Ukraine, therefore the mentioned question in the certain way represents a valuable material for the further studying and creative usage in educational sphere of Ukraine.

Key words: *loyal attitude, entrants, enrollment, higher educational establishments of China, creative usage.*

Постановка проблеми. Популяризація вищої освіти у глобальних масштабах упродовж останніх десятиліть обумовлюється її затребуваністю, у свою чергу конкурентоспроможність фахівця на ринку праці нерідко зумовлена наявністю диплому про вищу освіту. Проте інколи вища освіта стає недосяжною через неможливість успішного складання вступних іспитів, що може бути зумовлено різними причинами.

Вступні іспити до вищих навчальних закладів – мірило навчальних досягнень, отриманих учнями упродовж навчання у школі. Роль й значення вступних іспитів незаперечні, а ефективність їхнього використання перевірена багатьма століттями. Так, перші згадки про іспити датуються 1115 р. до н. е. Батьківщиною іспитів вважається Китай. У часи правління династії Тан (618–907 рр. н.е.) у Китаї склалася система Імперських іспитів для зарахування на державну службу та отримання особливого статусу [2]. Тому успішне складання іспитів традиційно сприймається китайцями як “подія всього життя”, “перепустка до елітарного суспільства”. Беручи до уваги цей факт, Міністерством освіти Китаю передбачено систему лояльності для абітурієнтів ВНЗ (додавання балів до результатів вступних іспитів, зарахування за рекомендаційними листами тощо).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Всупереч розповсюдженій думці про тотальне рівняння української освіти на положення Болонської конвенції, слід зазначити існування в українських науковців певного інтересу

до азіатських освітніх тенденцій. Так, наприклад, висвітленням питання проведення екзаменаційних заходів у Стародавньому та Середньовічному Китаї у своїх дослідженнях займались відомий з радянських часів китаїст Н.Є. Боровська [1], кандидат історичних наук Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна С.В.Дьячков [2], О.П. Шацька [3] та ін.

Формулювання мети наукової праці (постановка задачі). Мета статті полягає у розкритті досвіду лояльного ставлення до абітурієнтів при зарахуванні до вищих навчальних закладів Китаю.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному Китаї існує сформований віками народний вислів: “Надія на підйом нації покладається на освіту, а надія на розвиток освіти – на вчителів”. Таке шанобливе ставлення китаїців до освіти з'явилося ще за часів Стародавнього та Середньовічного Китаю, коли успішне складання Імперських іспитів надавало особливого статусу та численних привілеїв.

У аспекті творчого запозичення іноземного досвіду в галузі освіти для українських освітян певний інтерес представлятиме вивчення особливостей своєрідної системи лояльності до абітурієнтів вищих навчальних закладів Китаю.

У довідковій та енциклопедичній літературі слово “лояльність” має кілька значень. У контексті даної статті “лояльність” розглядається як “коректне, благонадійне відношення”. Як коректне, благонадійне відношення Уряду Китаю до абітурієнтів вищих закладів освіти країни.

Відомо, що упродовж історичного етапу розвитку Китаю під назвою “Культурна революція” (1966-1976 рр.) з метою заохочення вихідців з родин селян, робітників, солдатів до навчання у ВНЗ було використано такий метод лояльного відношення до абітурієнтів, як зарахування без вступних іспитів. За умов такого методу лояльності абітурієнту достатньо було отримати рекомендації Компартії [4]. Зазначений метод лояльності використовувався з метою підвищення рівня писемності громадян у межах всієї країни, контролю обсягу підготовки кваліфікованих фахівців на базі ВНЗ для потреб держави тощо.

Невдовзі після закінчення “Культурної революції” у 1982 р. на деяких факультетах у закладах вищої освіти Китаю повторно проводився експеримент із використання рекомендаційних листів, а також було впроваджено у практику

інший метод лояльного відношення до абітурієнтів: додавання балів до результатів вступних іспитів для представників різних пільгових категорій населення. Так, згідно із діючим в Китаї законодавством абітурієнти мали право у законодавчому порядку одержати від 5 до 20 додаткових балів до результатів вступних іспитів у залежності від їх особистого або родинного статусу [5]. Наприклад, 20 додаткових балів отримують:

- 1 з 10 000 випускників-відмінників шкіл, обраних Міністерством освіти країни;
- призери державних Олімпійських шкільних змагань;
- призери державних змагань молодих науковців, зокрема “Юний вчений завтрашнього дня”, призери (1-2 місце) змагань у галузі комп’ютерних наук серед учнів початкової та середньої шкіл;
- випускники старшої середньої школи, які приймають активну участь у боротьбі за моральні цінності ідеологічної політики;
- випускники старшої середньої школи, які беруть участь у міжнародних наукових, інженерних змаганнях, призери змагань досліджень навколишнього середовища;
- спортсмени першого розряду;
- діти-сиріти, батьки яких загинули при виконанні військових обов’язків;
- випускники технікумів та училищ, які є представниками мималочисельних народностей.

15 додаткових балів отримують:

- спортсмени другого розряду.

10 додаткових балів отримують:

- “сан хаосюешен” (三好学生) – студенти, які втілюють у своїй діяльності поняття “три добре”: мають найкращі показники за трьома (у навчальних досягненнях, у дбанні про здоров’я, а також у ідеологічних переконаннях) [5].

- 4% відмінників або випускників шкіл, які мають звання “сан хаосюешен”, обраних Міністерством освіти країни;

- діти-сиріти, батьки яких – загиблі військовослужбовці або міліціонери;

- дітикитайських емігрантів, емігранти, які повернулися до Китаю, резиденти Тайваню;

- представники деяких малочисельних народностей Китаю;

5 додаткових балів отримують:

- діти військовослужбовців у відставці, які мають звання почесного офіцера другого рангу.

Метою запровадження такого диференційованого лояльного ставлення до абітурієнтів ВНЗ Китаю є, по-перше, устремління шанувати та підтримати окремі пільгові категорії абітурієнтів (діти-сиріти, діти загиблих військовослужбовців, представники малочисельних народностей та ін.), по-друге, впровадження політики заохочування учнівської молоді до активної участі у спортивному, науковому житті, а також підвищення моральних цінностей підростаючого покоління.

У аспекті досліджуваної проблеми слід зазначити, що починаючи з 80-х рр. ХХ ст., організація, проведення та координація вступного іспиту до ВНЗ країни знаходиться під керівництвом відділення Міністерства освіти КНР під назвою *Уряд із екзаменування національної освіти*[6]. Саме *Уряд із екзаменування національної освіти* відповідальний за впровадження методів лояльного відношення до абітурієнтів при зарахуванні до ВНЗ країни.

Висновки. Найвищою цінністю загальної культури є особистість – її розвиток, освіта, виховання, соціальний захист і підтримка її гідності й прав людини. У зв'язку з цим лояльне ставлення Уряду Китаю у відношенні до учнівської молоді, яка прагне отримати вищу освіту, відіграє вкрай важливу роль. Розкритий у статті досвід лояльного ставлення до абітурієнтів при зарахуванні до вищих навчальних закладів Китаю демонструє обізнаність держави у нагальних питаннях запровадження вступних іспитів та готовність їх вирішувати, використовуючи методи лояльного відношення до абітурієнтів, ураховуючи попит на вищу освіту, запит країни на фахівців та інші соціально-політичні чинники.

Література

1. Боревская Н.С. Система имперских экзаменов в Китае / Н.С. Боревская // Педагогика. – 2005. – № 10. – С. 78–90.
2. Дьячков С. Китайская грамота, или пять телег мудрости / С. Дьячков // Almatater. – 2001. – № 1. – С. 40–42.
3. Шацька О.П. Історія розвитку освіти в Китаї (ХУІ ст. до н.е. – ХХІ ст.).

/ О. П. Шацька // Освіта Донбасу: наук–мет. вид. № 1 (132). – Луганськ : "Альма-матер". – 2009. – С. 89–97.

4. Liu. Imperial Examination System and Study of Imperial Examination / Liu // Guiyang: Guizhou Educational Press, 2004, pp. 151–171.

5. 当代教育学/袁振国主编/北京:教育科学出版社 – 1999. – 494 p.

6. 吴坚 高考统测对高考成绩预测作用分析/吴坚杜建华/大理师专学报 – 2000年02期 – pp.96–99.